

Vrije Universiteit Brussel

Els Enhus

Rapport federale politieraad:

- De vraag is ... of het gekozen model van een geïntegreerde politie op twee niveaus in de praktijk blijkt te werken: biedt deze structuur een kader waarin het mogelijk is om een voldoende kwalitatieve, efficiënte en democratische politiezorg te ontwikkelen?
- Het antwoord daarop van de Federale Politieraad is unaniem en ondubbelzinnig: ja. (p.18)

Rapport federale politieraad:

Dat betekent niet dat de huidige politiewerking in België over de ganse lijn goed zou zijn of op alle punten voldoening zou geven. Dat betekent wel dat de structuur over het algemeen goed blijkt te werken en dat de noodzakelijke verbeteringen binnen de structuur van de geïntegreerde politie op twee niveaus kunnen worden gerealiseerd, met de nodige aanpassingen en bijsturingen. (p. 18)

Rapport federale politieraad:

De kwaliteit en het professionalisme zijn er, mede dank zij een schaalvergroting bij veel onderdelen van de politie, over het algemeen op vooruitgegaan. (p19)

Bedoeling lezing

- Wetenschappelijke visie geven op deze analyse
- Hiaten aangeven

Analyse uitspraken

- Structuur alom tegenwoordig
- Impliciete vooronderstelling: structuurveranderingen zullen cultuurveranderingen teweeg brengen
- Risico: nieuwe stappen voor de toekomst vertalen zich opnieuw in structuurwijzigingen
- Probleem: crisis politie was een cultuurcrisis
- Een cultuurcrisis lost men niet op door structuuringrepen

Politiecrisis = cultuurcrisis

Wat is cultuur?

- Cultuur wordt gevormd door samengaan van waarden, betekenissen, opvattingen, ideeën, symbolen, rituelen
- Clusters van cultuur = niet individueel
- Heeft invloed op handelen van mensen/ politie
- Op basis van cultuur werkt men handelingsstrategieën uit = kettingen van handelen
- Niet los van de context waarin dit handelen moet gebeuren maar rekening houdend met de betekenis die er aan dit handelen wordt gegeven door de andere
- Vrijheid om handelingsstrategieën in te zetten is relatief
- Vb: groepje rondhangende jongeren: blikjes op straat
- Vb: reorganisatie en gerechtelijke dienst

Politiecrisis = cultuurcrisis

- Cultuurcrisissen ontstaan als handelingsstrategieën niet meer aanvaard worden
- Reeds sedert eind jaren 80 problemen met handelingsstrategieën politie en cultuur waarop die geënt zijn
- Vb: geen overleg, geen uitwisseling informatie, afstandelijke relatie burgers, geen doorzichtigheid, verantwoording, visie op slachtoffers, ...

Politiecrisis = cultuurcrisis Reactie

- Structuur politie grondig gewijzigd
- Later: visie op politie: COP – excellente politiezorg
- Inspelen op cultuurprobleem?
 - Zie structuur
 - Zie visie op politie – speelt onvoldoende in op cultuurproblemen = ruimer

Waarom geen cultuur wijzigen via structuur?

- Mensen halen niet steeds voordeel uit nieuwe structurele mogelijkheden
- Nieuwe mogelijkheden betekenen bestaande manieren van leven verlaten.
- Niet door vastklampen aan bepaalde culturele waarden
- Maar omdat mensen weerstand bieden tegen het opgeven van de vertrouwde handelingsstrategieën waarvoor ze cultureel zijn uitgerust.
- Uitwerken van nieuwe handelingsstrategieën houdt in dat men een idee moet hebben over de belangen en waarden van de verschillende actoren in het domein en de wijze waarop men hierop moet inspelen.
- Men moet beeld hebben over hetgeen nieuwe handelingsstrategieën kunnen bereiken en hoe men het beste hiertoe overgaat.
- Uitwerken van nieuwe handelingsstrategieën uiterst complex proces.

Nieuwe handelingsstrategieën en politiehervorming

- Onbegeleid proces lokaal als federaal
- Enkel (deels) voor die elementen waar kritiek op kwam
- Delen oude manieren van werken blijven bestaan
- Na verloop van tijd vervalt men in oude handelingsstrategieën – zie oude cultuurverschillen

Conclusie

- Zoeken naar visie op politie die gereedschap aanlevert om lijnen van handelen op te bouwen
- Makkelijker in tijden van crisis dan in stabiele periode
 - Band tussen cultuur en handelen is lossier
- Absolute aandacht nodig voor handelingsstrategieën van mensen in de organisatie: coaching
- Zelfreflectie, uitwisseling en open dialoog